

KEO säädöshankkeen päätyöryhmän kokous 21.5.2024

Ajankohta: 21.5.2024 klo 11.45-13.15

Paikka: UM nh Hackzell

Läsnä:

AVS Pasi Hellman, UM (työryhmän puheenjohtaja)
Juha Savolainen, UM (työryhmän varapuheenjohtaja)
Ramses Malaty, UM
Emmi Oikari, UM
Oskar Kass, UM
Venla Voutilainen, UM
Sara Piirainen, UM
Johanna Lahti, UM
Annastiina Ali-Lekkala, UM
Ari Tenho, UM
Minnamari Marttila, Finnfund
Sami Makkonen, UM (kokouksen sihteeri)

Kokouksessa käsitellyt asiat:

1. Kokouksen alkutoimet

Avattiin kokous, ja hyväksyttiin päätyöryhmän edellisen kokouksen (8.3.2024) pöytäkirja tarkastajien tekemin pienin muutoksin.

Todettiin, että PIF-vastuuvirkamies Ari Tenho osallistuu kokoukseen.

2. PIF-alatyöryhmä

Päätyöryhmälle esiteltiin luonnos hallituksen esitykseksi ja sen keskeiset muutosehdotukset. PIF-alatyöryhmä järjesti näistä kuulemistilaisuuden keskiviikkona 8.5.2024. Kuulemistilaisuuden pöytäkirja toimitettiin päätyöryhmälle tiedoksi.

Keskusteltiin luoton myöntävälle taholle asetettavista velvoitteiden suhteesta kansainväliseen julkisoikeuteen. Päätyöryhmä totesi, että kansainvälisille hallitustenvälisille kehitysrahoituslaitoksille ei voida asettaa kansallisessa lainsäädännössä velvoitteita. Lainsäädännössä voidaan kuitenkin velvoittaa ulkoministeriö sopimaan sopimuksessa velvoitteista luoton myöntävälle taholle. Tätä arvioidaan jatkovalmistelussa. Luoton myöntävän tahon määritelmän laajentamisen taustalla todettiin olevan halu luoda mahdollistavaa lainsäädäntöä, kuten kuulemistilaisuudessa toivottiin.

Finnveran ehdotus

Keskusteltiin Finnveran lainsäädäntöuudistuksesta ja vientitakuusta säätämisestä. Finnvera on itse eri mieltä hallituksen esityksessä esitettävien muutoksien tarkoituksenmukaisuudesta ja on toimittanut ulkoministeriölle luonnoksessa esitetystä poikkeavan uuden ehdotuksen. Finnveran ehdotus tarkoittaisi merkittävää muutosta nykyiseen malliin, ja siinä siirtyisi PIF-takuutoimintaan liittyviä tehtäviä Finnveralta Finnfundille ja ulkoministeriölle. Finnveran tekemä ehdotus olisi ulkoministeriön myöntämän tappiokorvauslimiitin osalta mahdollinen jo nykyllä säännöllä näkökulmasta.

Tehtävien siirtämiseen liittyen päätyöryhmä arvioi valtion kannalta tarkoituksenmukaisinta olevan, että tehtäviä hoidetaan valtionhallinnossa siellä, mihin on keskitetty soveltuvaa osaamista. Muutoksessa siirrettäisiin ammattimaisesti toimivalta takauslaitokselta eli Finnveralta takuuseen liittyviä tehtäviä sellaisiin toimijoihin, joilla ei ole kokemusta kyseisenlaisesta takaustoiminnasta. Finnfundissa ja ulkoministeriössä ei ole Finnveran siirrettäväksi esittämien tehtävien edellyttämää osaamista toisin kuin Finnverassa. Finnfundin osalta muutos olisi merkittävä, sillä se nykyisellään hoitaa vain yksityiseen sektoriin kohdistuvia sijoituksia. Päällekkäisen osaamisen rakentaminen Finnfundiin ja Finnveraan ei ole valtion edun kannalta tarkoituksenmukaista. Muutos edellyttäisi myös Finnfundin resurssien kasvattamista sekä mahdollisesti sen taseen pääomittamista takuumaksujen vuoksi.

Näistä syistä päätyöryhmä suhtautuu varauksellisesti Finnveran ehdotukseen, ja toteaa, että säädöshankkeessa tulisi pyrkiä valtion kokonaisedun kannalta parhaimpaan rakenteeseen. Työryhmä ei pidä Finnveran ehdotusta tarkoituksenmukaisena Finnveran esittämien perusteluiden perusteella.

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi on suunnitteilla TEM:n ja Finnveran kanssa kokous, jossa on tarkoitus keskustella myös Finnveran ehdotuksesta.

Päätyöryhmä keskusteli Finnveran takuumaksujen kasvamisesta, ja huomautti, että nykyisellään PIF-hankkeiden kohdemaat perustuvat ulkoministeriön Finnveralta saamaan listaan. Keskusteltiin myös mahdollisuudesta maksaa Finnveralle korvaus sellaisista PIF-hankkeista, jotka eivät etene toteutukseen.

Tietojenvaihto

Alatyöryhmä kertoi, että tietojen salassapitoon liittyvät seikat olivat nousseet kuulemistilaisuudessa uutena asiana esille. Työryhmä huomioi asian, mutta totesi myös, että kansallisessa laissa ei kuitenkaan voida säätää kohdemaille velvoitteista. Kansallisesti salassapitoon vaikuttaa virkavastuuta koskeva sääntely, jonka riittävyttä arvioidaan saadun palautteen perusteella.

Lakitekniset seikat

Työryhmä keskusteli, pitäisikö säädöshankkeessa antaa uusi laki vai muuttaa voimassa olevaa lakia. Työryhmä totesi, että lain kaikki pykälät ovat muuttumassa, joten uudistuksen laajuuden vuoksi uuden lain antaminen on perusteltua.

Lisäksi lyhyesti todettiin, että hallituksen esityksessä on hyvä käyttää samoja termejä johdonmukaisesti.

3. Muut asiat

Koko säädöshankekokonaisuuden (kaikki neljä hanketta) eteneminen viedään tiedoksi virkakokoukseen lyhyenä esittelynä. Ministerin kanslia osallistuu virkakokoukseen.

Kuulemistilaisuudesta tuli positiivista palautetta

Ei käsitelty muita asioita.

4. Seuraava kokous

Päätyöryhmä kokousta seuraavan kerran 11.6.